

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

100 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXVII NR. 48

Vineri,
1
DECEMBRIE
2017

9 771418 834006

17048

Premiul „Bene Merenti”
pentru prof. Maria Ambruș
din Chitighaz

(Pagina 3)

Românii din Ucraina
nu vor să-și piardă
limba și identitatea

Paginile 8-9

99 de ani
de la Marea Unire
a tuturor românilor

(Pagina 12)

Calendar ortodox

- 4 decembrie, luni, † Sf. M. Mc. Varvara; Sf. Cuv. Ioan Damaschin
- 5 decembrie, marți †) Sf. Cuv. Sava cel Sfințit; Sf. Mc. Anastasie; Sf. Cuv. Mc. Cosma Atonitul
- 6 decembrie, miercuri, †) Sf. Ier. Nicolae, Arhiep. Mirelor Lichiei
- 7 decembrie, joi, †) Sf. Mc. Filofteia de la Curtea de Argeș; Sf. Ambrozie, Ep. Mediolanului
- 8 decembrie, vineri, Sf. Cuv. Patapie; Sf. Ier. Sofronie, ep. Ciprului; Sf. Ap. Tihic, Cezar și Onisifor
- 9 decembrie, sâmbătă, † Zămislirea Sfintei Fecioare Maria de către Sf. Ana; Sf. Proorociță Ana, mama Proorocului Samuel
- 10 decembrie, decembrie, Sf. Mc. Mina, Ermoghen și Evgraf. Duminica a XXVII-a după Rusalii (Tămăduirea femeii gârbove)

Hram la Catedrala Sf. Nicoale din Jula

Cu ocazia sărbătorii hramului Catedralei Episcopale din Jula, închinată Sfântului Ierarh Nicolae, pe 6 decembrie, miercuri, va fi săvârșită Sfânta Liturghie Arhierească, cu începere de la ora 10.00. Alături de PS Episcop *Siluan* vor sluji soborul preoților din Ungaria. Cu o zi înainte de hramul catedralei, la Centrul Cultural Românesc din Jula, marți, 5 decembrie, de la ora 11.00, PS Episcop *Siluan*, însoțit de preoți de la Episcopia din Jula, vor oficia un Te-Deum la care vor participa toți elevii de la Școala generală și Liceul „N. Bălcescu” din Jula. După slujbă, vor fi împărțite tuturor copiilor daruri de Moș Nicolae, din partea Episcopiei Ortodoxe Române din Jula.

Serbare de Sf. Nicolae la românii din Seghedin

Autoconducerea Românilor din Județul Ciongrad și Autoconducerea Românilor din Seghedin organizează, pe 8 decembrie, tradiționala întrunire prilejuită de sărbătoarea Sfântului Nicolae. Evenimentul are loc la Școala Generală Rókus din Seghedin (Bulevardul Kossuth L. nr. 37), cu începere de la ora 18.00. Programul cultural este oferit de violonistul *Kosztandi István* și profesorul *Szabó Zsolt*. Serata se va încheia cu o recepție oferită de cele două autoguvernări.

Specializări în limba română, la Universitatea din Seghedin

Pentru anul universitar 2018/2019, Facultatea Pedagogică a Universității din Seghedin organizează admitere pentru următoarele specializări în limba română:

- învățători (4 ani, dublă specializare română-maghiară)
- filologie română (3 ani)
- profesor de română, cu masterat inclus (durata de 5 ani, specializare dublă cu: istorie, geografie, maghiară, germană, engleză, educație fizică).

Fiecare secție are locuri finanțate de statul ungar și burse de merit. Se poate înscrie la admitere orice cetățean european care întrunește condițiile de formare (baccalaureat de limba română).

Poza săptămânii

Moșul din Aletea este gata de drum. Copii, pregătiți-vă cizmulite!

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

ANNO

Calendarul nostru 1986

Articolul „Concursuri mici – satisfacții mari” scrie despre câteva întreceri tradiționale ce se organizau pentru tineretul școlar. Printre acestea se menționează concursurile „Cine știe mai mult despre R.S. România?” sau „Cine știe mai mult despre românii din Ungaria?”. „Chiar dacă concurenții noștri nu s-au plasat întotdeauna pe cea mai înaltă treaptă a competiției, putem avea satisfacția de a-i vedea mai tot timpul printre primii clasați, ceea ce reflectă nu numai munca concurenților, ci și conștiinciozitatea cu care i-au pregătit pentru aceste întreceri cadrele lor didactice”, scrie Calendarul din 1986.

În imagini: Elevi din Jula la concursul „Cine știe mai mult despre românii din Ungaria?” (sus). Înmânarea premiilor pentru câștigători (jos).

Stimați cititori, acest colț de pagină îl vom dedica în cursul acestui an amintirilor, vremurilor trecute. La evocarea acestora ne vom folosi de „Calendarele” vechi pe care le avem în arhiva redacției noastre. Fiți alături de noi în această călătorie în timp!

Pe copertă: Sala Unirii din Alba Iulia, un simbol al României Mari, unde s-a hotărât și semnat actul Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918 | Foto: Internet

Premiul „Bene Merenti” 2017 pentru profesoara Maria Ambruș din Chitighaz

Decernată pentru prima oară anul trecut, la 29 octombrie 2016, într-o festivitate organizată la Universitatea din Seghedin, distincția anuală „Bene Merenti” constă într-o diplomă, o medalie de bronz și un premiu în bani. Distincția a fost instituită de centre intelectuale românești importante: Catedra de Limba și Literatura Română din Facultatea Pedagogică „Juhász Gyula” a Universității din Seghedin și Autoguvernările românești din orașul Seghedin și județul Csongrád.

Distincția „Bene merenti” se acordă unui profesor de română care predă în învățământul din Ungaria de peste 10 ani, este absolvent al Catedrei de Limba și Literatura Română a Universității din Seghedin și s-a remarcat prin activități intelectuale și educaționale intense, susținute în mediul didactic românesc din Ungaria. De asemenea, meritele obținute în plan educațional, profesional și metodic, precum și atașamentul față de limba și cultura românilor, trebuie să fie recunoscute și apreciate de comunitatea școlară și umană din care profesorul premiat face parte.

Distincția anuală „Bene Merenti” a fost acordată în 2016 doamnei profesoare *Florica Santău*, cadru didactic prestigios, autoare de manuale școlare și studii, cu o carieră pedagogică îndelungată, pusă în slujba cultivării limbii române în comunitate.

Anul acesta, la 22 octombrie, festivitatea de decernare a distincției „Bene Merenti” a fost organizată de Școala și grădinița naționalității române din Chitighaz, într-un mediu elegant și totodată familiar, apropiat. Profesoara care a primit distincția „Bene Merenti” lucrează în această școală de aproape trei decenii: *Maria Ambruș*.

„Distinsa noastră de azi, Maria Ambruș a fost o studentă foarte serioasă, disciplinată. Maria vorbea foarte frumos românește deja când a ajuns la noi la Catedră, știința asta a adus-o de acasă, la care s-a adăugat apoi seriozitatea, disciplina. Eu mă bucur că ea a ajuns o profesoară apreciată, deoarece asta este important, ca ea să aibă satisfacții. Aspectul cel mai important al activității Catedrei noastre de română a fost și este ca profesorii pe care noi îi instruiți să facă față în viață, să facă o carieră frumoasă”, ne-a argumentat decizia de anul acesta domnul profesor *Gheorghe Petrușan*, fost șef al Catedrei de română, actualmente președinte al Autoguvernărilor românești din Seghedin și din județul Csongrád.

Șefa actuală a Catedrei de română din Seghedin, profesoara *Mihaela Bucin* se leagă și sentimental de școala din Chitighaz, tocmai din acest motiv s-a bucurat în mod deosebit că festivitatea de premiere „Bene Merenti” s-a organizat în acest an la Chitighaz: „Am cunoscut-o pe Maria Ambruș atunci când am locuit câțiva ani, împreună cu familia mea, aici, la Chitighaz. Maria mi-a fost atunci de mare ajutor în acomodarea mea cu noul mediu. Am lucrat o perioadă aici, la grădinița din Chitighaz. Atunci când am fost solicitată de domnul Petrușan să vin să lucrez la Catedra din Seghedin, Maria Ambruș mi-a povestit foarte mult despre fosta ei școală, m-a ajutat să cunosc activitatea catedrei prin ochii unui fost student. Mi-a fost de mare ajutor pentru că ea vorbea frumos românește. Apoi au urmat ani când am mers împreună la cursuri de perfecționare, la excursii în România, pot să spun că am devenit prietene. A venit apoi vremea ca Maria să-mi devină și studentă, deoarece am primit acreditare la programul de masterat la Catedra noastră, iar Maria Ambruș s-a înscris și a absolvit cu succes și acele studii. Astfel a reușit să-mi fie colegă în comisia de bacalaureat pentru română la limba străină, examen care are loc de două ori pe an, în organizarea unui liceu din Seghedin. Toate aceste merite profesionale mi-au întărit convingerea că Maria Ambruș este demnă de premiul nostru. Cum am spus și la festivitate, aș dori ca premiul Bene Merenti să fie considerat un premiu pentru întreaga școală, deoarece școala din Chitighaz este o școală frumoasă, modernă, bine dotată, și sperăm ca acest mediu să-i încurajeze și pe copii să învețe cât mai bine limba română”, ne-a spus Mihaela Bucin.

„Mă simt foarte onorată că în acest an eu am fost cea aleasă pentru premiul Bene Merenti. A fost atât de impresionant și de emoționant că azi toată lumea mă sărbătorește pe mine, aici, la școala mea, în fața colegilor mei, încât greu mi-am putut stăpâni emoțiile. Anii studenției la Catedra de română au fost cei mai frumoși ani, iar foștii mei profesori de română mi-au devenit modele de urmat pentru cariera mea de profesor. După terminarea facultății în anul 1989, în septembrie, am luat postul de profesor aici, la școala din Chitighaz, și de atunci lucrez tot aici, iată deja de 28 de ani. Să lucrezi cu copiii este un lucru foarte plăcut, deoarece copiii ne țin tineri, trebuie să fii la curent permanent, copiii sunt niște ființe sensibile pe care noi îi modelăm, îi pregătim pentru viață”, ne-a mărturisit profesoara Maria Ambruș, care se consideră norocoasă că și-a ales una dintre cele mai frumoase profesii, cea de profesor.

Festivitatea de premiere s-a desfășurat în aula școlii, acolo unde alături de colegi, Maria Ambruș a fost felicitată și de directoarea școlii *Erica Borbély* și de domnul *Alexandru Finna*, președintele Autoguvernării Românești din Chitighaz.

I.K.

Concert coral la Budapesta

Parohia Ortodoxă Română din Budapesta găzduiește duminică, 3 decembrie un concert coral susținut de oaspeți din România. Concertul va avea loc după Sfânta Liturghie, cu un repertoriu de colinde și armonizări folclorice românești susținute de Grupul coral „Sfântul Apostol Andrei” de la Cluj Napoca. A.B.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

www.
mprp.
gov.ro

Comunitatea baptiștilor români din Banatul Sârbesc

Pe 31 octombrie s-au împlinit 500 de ani de la începutul Reformei promovate de teologul german Martin Luther (1483–1546), întemeietorul Bisericii Luterano-Protestante. La această dată el a afișat, pe ușa bisericii din Wittenberg, 95 de teze care atacau direct papalitatea. Prin tezele sale a negat valoarea tradiției sacre a autorității papale, punând mai presus autoritatea Sfintei Scripturi. Anul jubiliar a oferit programe care au invitat toată lumea la evenimente culturale, spectacole, concerte, conferințe științifice sau discuții. În acest context, Catedra de română a Universității din Seghedin, împreună cu Autogovernarea Românească din oraș, a organizat pe 28 octombrie conferința internațională

cu titlul „Influența Reformației maghiare asupra culturii române”. Evenimentul s-a desfășurat la Biserica Baptistă din Seghedin, cu sprijinul financiar al Comisiei Memoriale „Reformația 500”. Au fost invitați să participe profesori și cercetători din Ungaria, România și Serbia, între care și dr. Mircea Măran de la Școala de Studii Înalte pentru Educatori „Mihailo Palov” din Vârșeț. Cu domnia sa ne-am mai întâlnit anul trecut, la o altă conferință științifică organizată la Seghedin prilejuită de aniversarea Kossuth–Bălcescu. La conferința despre Reformație, Mircea Măran a vorbit despre comunitatea baptistă română din Serbia, despre care la noi se știe foarte puțin.

dr. Mircea Măran

— Mișcarea Baptistă din Banatul Sârbesc este una dintre mișcările protestante prezente între românii din acea regiune. După cum este cunoscut, majoritatea etnicilor români din Banatul Sârbesc sunt de religie ortodoxă. Istoria Bisericii Ortodoxe este binecunoscută, este prezentă în numeroase monografii, studii științifice, a fost prezentată la numeroase simpozioane. Însă despre cultele neoprotestante s-a vorbit mai puțin. Primul cult neoprotestant care a apărut la românii din Banat este cel nazarinean, despre care la această conferință a vorbit colega mea Aleksandra Djuric Milanovici, apărut în deceniul al 8-lea al secolului al XIX-lea în localitatea Satu Nou de lângă Panciova. Însă nu este unicul cult neoprotestant, pentru că în primul deceniu al secolului al XX-lea, deja apare și confesiunea adventistă în rândul acestei populații și, mai târziu, în perioada interbelică, apar două confesiuni care până atunci nu au fost prezente printre românii din Banatul Sârbesc și anume, confesiunea baptistă și penticostală. În ceea ce-i privește pe baptiștii români din Banatul iugoslav, izvoarele istorice scrise confirmă prezența lor în deceniul al 3-lea al secolului al XX-lea, deci spre sfârșitul anilor '20, când în presa de limbă română din Iugoslavia interbelică apar primele articole în care este confirmată prezența acestui cult, în diferite localități. În anul 1929, din România se stabilește cu domiciliul în Iugoslavia misionarul baptist Avram Bălgrădeanu, care înființează prima biserică baptistă română în localitatea Straja de lângă Vârșeț, de unde Bălgrădeanu începe misiunea sa de răspândire a acestei confesiuni și în alte localități. Astfel că în perioada interbelică apar încă câteva biserici baptiste în rândul românilor din Banatul Sârbesc, iar după moartea lui Bălgrădeanu, în anul 1938, această confesiune este în continuare răspândită de discipolii săi. În perioada postbelică, este vorba de perioada în care și în Iugoslavia puterea a fost preluată de comuniști, mișcarea baptistă a avut chiar o perioadă de creștere a numărului bisericilor și a credincioșilor, având în vedere că s-a bucurat de o toleranță relativă a regimului comunist iugoslav, care, prin acordul tacit față de răspândirea acestor culte, a încercat să slăbească confesiunile principale — cea ortodoxă și cea romano-catolică — de pe teritoriul Iugoslaviei, astfel că baptismul a fost într-o oarecare măsură destul de tolerat de regimul comunist. Numărul credincioșilor baptiști a fost în continuă creștere precum și numărul bisericilor în localitățile bănățene, până la începutul anilor '90, când începe numărul de scădere a credincioșilor, ca urmare a democratizării țării care a readus în prim plan biserica ortodoxă și, pe

de altă parte, ca urmare a crizei provocate de destrămarea Iugoslaviei, în care numeroși etnici români și nu numai, au emigrat pentru a duce o viață mai bună, în situația în care a țara se găsea într-o criză profundă. Când este vorba de baptiști, în momentul de față mai sunt 97 de credincioși botezați în bisericile baptiste din Banatul Sârbesc și în jur de o sută de credincioși în plus, care vin cu regularitate la slujbele baptiste, în toată Voivodina. La fel, și numărul bisericilor baptiste este în scădere, având în vedere numărul în scădere a credincioșilor. Unele biserici nu mai au credincioși, a rămas doar edificiul, ridicat într-o perioadă mai mult sau mai puțin îndepărtată. Astfel că putem constata că, asemănător altor confesiuni prezente printre românii din Banatul Sârbesc, și confesiunea baptistă este în retragere în ceea ce privește numărul credincioșilor.

— *Păreră mea este că nu se prea aude vocea credincioșilor baptiști din Voivodina...*

— Este obișnuit ca atunci când se prezintă situația confesională a unei populații să se vorbească mai mult de bisericile tradiționale, cum ar fi Biserica Ortodoxă în cazul românilor, sau biserica greco-catolică, care nici ea nu a fost prea prezentă în cercetările oamenilor de știință din Banatul Sârbesc. Este adevărat că aceste mișcări neoprotestante nu au prea fost cercetate. Însă cu apariția unei generații noi de cercetători, începe un interes mai mare al științei, în primul rând al antropologiei și al istoriei, față de aceste confesiuni, inclusiv față de confesiunea baptistă.

— *Cum sunt priviți acești cercetători de membrii comunității?*

— Sunt priviți foarte bine, când este vorba despre credincioșii baptiști, de Biserica Baptistă, eu personal am participat pe teren, am cules informații, m-am folosit de izvoare scrise, de arhive, și mi-au fost toate ușile deschise. Oamenii care practică această confesiune mi-au ieșit în întâmpinare, m-au sprijinit, și pe mine și pe alți cercetători, care se ocupă cu această temă.

— *Știți despre eventuale legături cu comunitatea baptistă din Ungaria?*

— Din câte știu nu există legături cu comunitatea baptistă din Ungaria, însă au legături cu comunitatea baptistă din România. Legături de parteneriat, se vizitează reciproc, participă la evanghelizări unii la alții sau la diferite evenimente din biserică și această colaborare a adus în timp anumite rezultate.

I.K.

Credincioși baptiști din Satu Nou, Serbia

Preot nou pentru Parohia Românească din Bătania

La Praznicul Intrării în Biserică a Maicii Domnului, marți, 21 noiembrie 2017, în biserica din Bătania a avut loc hirotonia întru preot a tânărului diacon **Marius Vidican**, astfel din această zi credincioșii de la Parohia Bătania au un nou preot paroh.

Cu câteva zile înainte, vineri, 17 noiembrie, Preasfințitul Părinte Episcop **Siluan** a avut o ședință de lucru cu membrii Consiliului Parohial și credincioșii din Bătania, pentru a le prezenta pe noul lor preot paroh, tânărul **Marius Vidican**, originar din localitatea Sinte Mare, din România, care de aproape un an de zile a fost cel de-al doilea diacon la Catedrala Episcopală din Jula, iar din 2008 se află deja în mijlocul comunității românești din Ungaria, ca și cântăreț la aceeași Catedrală. PS Episcop **Siluan** a fost însoțit de Părintele Protosinghel **Visarion Tuderici**, Secretarul Eparhial al Episcopiei din Ungaria și profesor de religie la Școala Generală din Micherechi, care de aproape un an și jumătate a dat o mână de ajutor și Parohiei Bătania, unde a slujit împreună cu pr. **Ilie Ciocan**, înaintat în vârstă și bolnav, și a predat și ore de religie la Școala Generală din Bătania.

Între membrii Consiliului Parohial din Bătania, care au luat parte la întâlnire, s-au numărat **Traian Kreszta**, purtătorul de cuvânt al comunității românești din Ungaria în Parlamentul de la Budapesta, originar din Bătania, **Bogdan Sever Putin**, director la Autoritatea de Controlul Alimentelor din România, stabilit în Bătania de mai mulți ani, **Emil Mangu**, Epitrop I și **Florin Mărginean**, Epitrop II, împreună cu alți credincioși.

Mai întâi a fost săvârșită o rugăciune de pomenire pentru odihna sufletului pr. **Ilie Ciocan**, care din anul 1991 a slujit aici mai bine de 26 de ani, până la data de 1 octombrie 2017, la Praznicul Acoperământul Maicii Domnului, când a trecut la cele veșnice.

Ierarhul a scos în evidență atât munca depusă la Bătania de fostul preot paroh, pr. **Ilie Ciocan**, cât și calitățile noului candidat propus pentru preoție, care urmează să îi continue misiunea. **Marius Vidican** este

născut în anul 1992, la Chișineu Criș, și a trăit în localitatea Sinte Mare, jud. Arad. A făcut Seminarul și Facultatea de Teologie din Arad și este masterand la Facultatea de Teologie din Oradea, are și experiență didactică, ca profesor de religie la Școala Generală din Țipari (jud. Arad), în perioada 2014–2016 și cunoaște foarte bine comunitatea românească din Ungaria, unde a activat ca și cântăreț, iar de anul trecut (2016), de la Crăciun, ca și Diacon II, la Catedrala Episcopală din Jula. Acesta a fost primit de membrii Consiliului Parohial și de credincioșii ortodocși români din Bătania cu multă bucurie.

Hirotonia tânărului diacon **Marius Vidican** întru preot a fost făcută marți, 21 noiembrie 2017, la Praznicul Intrării în Biserică a Maicii Domnului, în biserica din Bătania, informează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Sărbătorea hramului bisericii din Bichișciaba

Biserica Ortodoxă Română îl sărbătorește în ziua de 6 decembrie pe Sfântul Ierarh **Nicolae**. Cu câteva zile înainte de sărbătoare, duminică, 3 decembrie, Biserica Ortodoxă din Bichișciaba, care îl are ca ocrotitor spiritual pe Sfântul **Nicolae**, își va serba hramul. Sfânta Liturghie va fi oficiată de la ora 9.30.

Serbarea naționalităților din orașul Bichișciaba

Autogovernările de naționalitate din orașul Bichișciaba organizează tradiționala serată cu ocazia sărbătorilor de iarnă. Festivitatea celor cinci naționalități (română, slovacă, poloneză, romă și germană) va avea loc în Sala festivă a Primăriei Orașului Bichișciaba, în seara zilei de 4 decembrie, cu începere de la ora 17.00.

A.B.

A apărut CD-ul aniversar al Corului „Pro Musica” din Jula

Corul „Pro Musica” din Jula a înregistrat recent un CD ce cuprinde muzică religioasă și muzică laică românească. Compact discul poate fi procurat la sediul UCRU din Jula. CD-ul apare sub egida Fundației „Pentru Musica” din Jula și marchează împlinirea unui sfert de secol de activitate misionară și culturală a corului în rândul comunității românești din Ungaria, dar este și o încununare a celor peste 25 de ani de cântare românească. Înregistrarea CD-ului s-a realizat cu fonduri obținute printr-un proiect înaintat la Ministerul Resurselor Umane, dar și cu contribuția Magyar Rádió Zrt – Studioul de Radio Seghedin „O voce românească”, Autogovernarea Românească a Județului Bichiș și a altor sponsori.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

Corul
„Pro Musica”
Giula

O săptămână plină cu spirit și veselie în stil românesc, la școala din Micherechi

Săptămâna Limbii Române a fost celebrată la Școala Generală Bilingvă de Naționalitate Română din Micherechi în perioada 20–24 noiembrie. Însuflețiți de bucuria de a participa la activități interactive, concursuri, prezentări și jocuri, elevii au avut parte de clipe minunate sub atenta îndrumare a dascălilor școlii.

Întreg programul a fost realizat pentru a-i face pe cei mici să aprecieze și să utilizeze cât mai mult limba maternă. Luni, 20 noiembrie, la ora 12.00, a avut loc deschiderea oficială a Săptămânii Românești prin discursul doamnei director **Ana Ruja**, care a subliniat importanța păstrării identității și a limbii strămoșești. Tot luni, pentru clasele 1–4 a fost amenajată o sală de clasă sub forma unui mic cinema unde micuții au putut viziona o poveste în limba română, iar pentru clasele 5–8 a fost organizat concursul de citire expresivă. Începând cu ora 15.00, elevii au fost invitați în sala de sport a școlii care a

devenit neîncăpătoare pentru activitatea „Hai la joc”, care a antrenat copiii în exersarea câtorva dansuri tradiționale, dar și moderne.

Mărti, 21 noiembrie, școala a avut ca invitați părinții elevilor care au dorit să ia parte la desfășurarea orelor de curs. Activitatea „Ziua Porților Deschise” a adus împreună părinții, elevii și profesorii, respectiv învățătorii, care au avut parte de o experiență inedită și plină de emoție. De la ora 14.00, cei mici, clasele 1–4 au pregătit împreună cu învățătoarele decorațiuni dulci pentru Crăciun. Turta dulce decorată și realizată de micuțele mâini a fost coaptă la fabrica de aluat din localitate. Clasa a 8-a a primit mărti după-masă vizita colegilor de generație de la Școala Românească din Julia și împreună au discutat, au servit sandvișuri și clătite, iar mai apoi au jucat un meci amical de fotbal. În tot acest timp, clasele 5–7 au muncit împreună la realizarea unor panouri/afișe cu titlul „România prin ochii mei”, iar apoi o parte din ei au elaborat decorațiuni pentru Crăciun.

Miercuri, 22 noiembrie, începând cu ora 10.00, elevii au primit vizita instructorului de dans popular **Laci Papp**, care le-a vorbit copiilor despre experiența sa de dansator și instructor, și despre felul în care această moștenire culturală importantă pentru satul Micherechi a fost transmisă din generație în generație. Domnul instructor a pregătit pentru elevi și o prezentare video din cele mai reprezentative spectacole ale ansamblului din trecut până în prezent. Cu sufletul la gură, elevii au vizionat filmările și s-au bucurat când au recunoscut chipurile unor foști dansatori locali, care acum le sunt părinți, dascăli, vecini, etc. Clasele mici au pregătit după-masă mâncarea tradițională micherecheană „Coade de laboș”, cu care au servit apoi pe toată lumea. Cei mari au avut posibilitatea să se transforme în dascăli în cadrul activității „Schimbului de Roluri – profesori-elevi”. Tot cei mari, începând cu ora 14.00, au vizitat lăcașele de cult din Micherechi: biserica ortodoxă, adunările penticostale și pe cea baptistă.

O săptămână plină cu spirit și veselie în stil românesc, la școala din Micherechi

Joi, 23 noiembrie, la ora 10.00, toți elevii școlii au participat la un concurs interactiv special, realizat pentru două categorii de vârstă: ciclul primar și ciclul gimnazial. Concursul celor mici a avut loc la școală, iar cei mari s-au întrecut în sala Casei de Cultură „Gheorghe Dulău”. În cadrul concursului pentru cei mari s-au regăsit probe de mimă, de găsit cât mai multe nume de porecle locale, de aflat răspunsuri la ghicitori și de îmbrăcat „boșoloaca”. La finalul concursurilor, toți elevii școlii, 1–8, au prezentat pe scena sălii casei de cultură un spectacol karaoke. Ei au fost apreciați pentru prestațiile lor cu ropote de aplauze din partea colegilor și a profesorilor. Toată lumea s-a simțit minunat iar la final s-au acordat premiile. După ora 14.00, elevii au decorat sălile de clasă.

Vineri, 24 noiembrie, începând cu ora 10.00, școala a primit invitații sosiți de la celelalte școli românești: din Jula, Bătănia, Chitighaz și Aletea, pentru a lua parte împreună cu elevii din Micherechi la Concursul de Ortografie pe Țară „Gheorghe Martin”. La deschiderea evenimentului au luat parte domnul consul general de la Jula, *Florin Trandafir Vasiloni*, domnul viceprimar *Bertold Netea*, părintele paroh *Ioan Bun*, părintele profesor *Visarion* și colegii profesori însoțitori ai alevilor veniți din școlile mai sus menționate. Subiectele concursului au fost elaborate de doamna profesoară *Stela Nicula Machhour* din Jula. După discursul de primire a oaspeților, susținut de doamna directoare *Ana Ruja*, corul școlii a încântat audiența cu câteva cântece populare sub îndrumarea profesorului de muzică, *Grigore Poiendan*. După momentul muzical a avut loc prezentarea scenetei: „Tinerete fără să învețe și viață fără de carte” sub îndrumarea doamnei profesor *Mihaela Baicu*. Publicul a primit cu bucurie cele două momente artistice.

La concursul de ortografie au luat parte 33 de elevi. După premiere, toată lumea a fost invitată la masă.

M. Baicu

Rezultatele Concursului de ortografie „Ch. Martin”

Clasele 3–4:

Locul I – Aida Stan, Bătănia

Locul II – Agnes Puha, Micherechi

Locul III – Lenard Oliver Mark, Bătănia

Mențiune: Andrei Miron, Micherechi

Clasele 5–6:

Locurile I – Daiana Sârghie, Micherechi și Estera Iurașoc, Micherechi

Locul II – Alexandru Horvath, Bătănia

Locurile III – Ana Gurzău, Micherechi și Greta Nagy, Micherechi

Clasele 7–8:

Locul I – Larisa Timea Vincze, Jula

Locul II – Roland Ristin, Bătănia

Locul III – Petru Iova, Micherechi

Mențiune: Ioan Poiendan, Micherechi

Românii din Ucraina, o comunitate care nu vrea să-și piardă limba și identitatea

Comunitatea românească din Ucraina reprezintă una dintre cele mai de seamă naționalități de pe teritoriul Ucrainei de azi. Conform ultimului recensământ, efectuat la nivel național, aceasta are o pondere de aproximativ 1% din populația totală a statului, care s-au declarat români sau moldoveni, număr ce fluctuează de la an la an.

Unde si cum trăiesc românii?

Românii din Ucraina reprezintă totalitatea populației românești răspândită pe întregul teritoriu al statului ucrainean. Majoritatea acestora trăiesc în localități sau regiuni compacte în imediata vecinătate cu România, în apropiere de graniță, ca de exemplu: orașul Cernăuți, localitatea Așa de Jos, Solotvino și așa mai departe. Românilor din Ucraina li se mai spune: românii din dreapta Tisei, regiunea Transcarpatia, respectiv Nordul Bucovinei. Aceste regiuni unde locuiesc și respectiv conviețuiesc cu populația autohtonă ucraineană au aparținut cu mult timp în urmă României, reprezentând o regiune semnificativă din Regatul României Mari. În acea perioadă, românii din Ucraina au avut reprezentanți regionali cât și în marea clasă politică de la București, beneficiind de numeroase drepturi și privilegii de la Regatul României, limba oficială în acea regiune a acelei perioade fiind oficializa-

Regiuni istorice românești

Au păstrat obiceiurile și gândirea pur românească

În timpul dominației sovietice toate naționalitățile au fost recunoscute ca parte atare a U.R.S.S., la fel și românii. Pe lângă drepturile primite de la stat, aceștia au avut aproape aceleași drepturi ca și înainte de a se separa de Regatul României, comunitatea putându-si astfel exercita viața culturală, socială si religioasă, bineînțeles cu unele

restricții, dar nu foarte aspre. În aceste condiții, populația de etnie română din cadrul Uniunii Sovietice nu s-a asimilat cu cea de etnie rusă, ori ucraineană, păstrându-și și până în zilele noastre limba, tradițiile, obiceiurile și gândirea pur românească, de apartenență la limba și poporul matern.

De-a lungul graniței de nord, imediat cu trecerea frontierei în Ucraina, care onora dintre noi poate să pară o cu totul altă lume, mult mai restrictivă comparativ cu alte țări capitaliste din Europa, se pot observa numeroase localități cu case frumos amenajate, majoritatea putând fi asemănate cu niște palate ale românilor muncitori din greu prin țară sau pe la Moscova, unii prin vestul Europei. Mergând pe ulițe observăm mașini cu numere de înmatriculare românești, zărim biserici ce în niciun context nu se aseamănă cu cele ale ucrainenilor. Da! Sunt bisericile ortodoxe, ridicate de strămoșii românilor ce au trăit acolo sau încă mai trăiesc, ridicate poate uneori peste puterile lor, numai pentru ca generațiile viitoare să se poată bucura de ele, să aibă unde să își caute liniștea și

impăcarea sufletească, a se valida ca națiune. Pe lângă aceste aspecte greu de neobservat mai sunt și gusturile muzicale ale românilor din acea regiune, ce uneori e foarte greu de a nu auzi, de exemplu: muzica populară în timp ce umbli pe stradă sau chiar și dansurile populare în port tradițional românesc cu specific maramureșean, în zilele de sărbătoare și nu doar.

tă ca fiind limba română. După Primul Război Mondial și Tratatul de la Trianon din 4 iunie 1920, teritoriul țării s-a mărit considerabil, dar această bucurie – din nefericire – nu a putut fi împlinită pentru o perioadă mai lungă de timp, astfel în anul 1939, după Pactul Molotov-Ribbentrop, așa zisul ultimatum sovietic, în anul următor, la data de 30 august 1940, în urma Dictatului de la Viena România a fost nevoită să cedeze acele regiuni populate majoritar de români Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste (U.R.S.S.) pentru a nu intra în conflict cu marile națiuni ale epocii.

Românii din Ucraina, o comunitate care nu vrea să-și piardă limba și identitatea

Multe legături cu Țara-Mamă

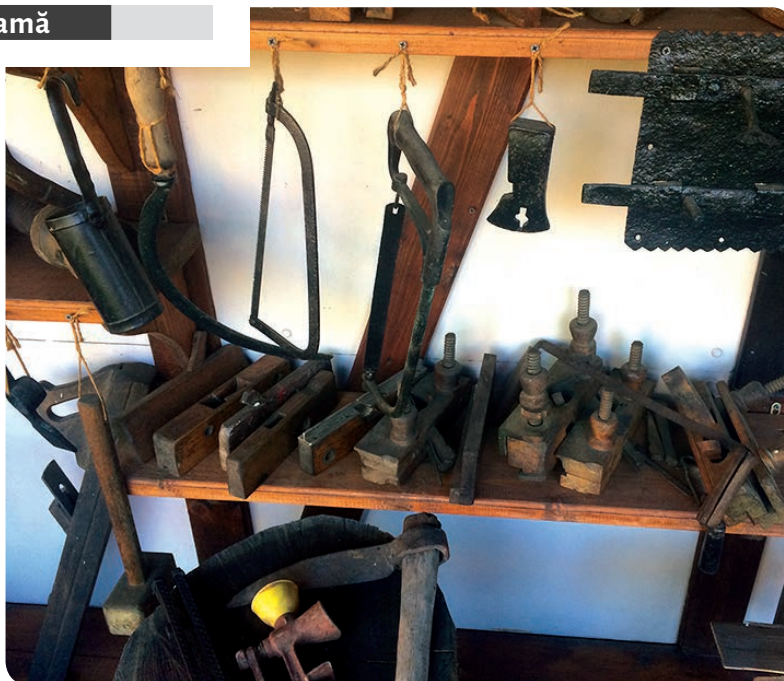
În fiecare localitate, dar mai ales în cele locuite preponderent de etnicii români, peste tot observăm tricolorul roșu, galben și albastru, ce flutură arborat pe clădirile unor instituții, bineînțeles tot românesci sau bilingve. În urma necesității studierii limbii materne, în comunitatea românească din Ucraina, au luat naștere numeroase instituții de învățământ cu mai mult timp în urmă, spre exemplu: grădinițe, școli generale, licee, precum și catedre de limba și literatura română în cadrul unor universități, în diferitele localități sau orașe de pe teritoriul statului ucrainean. Ca în orice stat unde există populație românească având ca rol sprijinirea și apărarea drepturilor cetățeanului român, în Ucraina se mai pot găsi și patru oficii consulare la: Solotvino, Cernăuți, Odessa, Kiev, și Ambasada României la Kiev. Pe lângă acestea au mai luat naștere și numeroase centre culturale, care găzduiesc anual concursuri și competiții naționale românești ale comunității, cluburi românești, muzee, publicații în limba română, ca de exemplu: ziarul „Apșa de Jos”, linie de radiodifuziune în limba română, asociații care au ca rol sprijinirea și păstrarea caracterului românesc în acele regiuni.

De asemenea, românii din Ucraina, asemănător celor din Ungaria, participă frecvent și la numeroase competiții organizate pe teritoriul României, ca de exemplu: de recitat poezii, limba și literatura română, muzică, dans, desen și multe altele, adevărate valori spirituale.

Întâlnire cu Ion Botoș

Una dintre cele mai de seamă mișcări culturale este Uniunea Regională a Românilor din Transcarpatia „Dacia”, al cărei președinte este domnul *Ion Botoș*, pe care am avut onoarea să-l întâlnesc cu ocazia scurtei mele vizite la Slatina (Solotvino), chiar cum treci granița Ucrainei prin Sighetul Marmăției. În localitatea Apșa de Jos, unde este și unul dintre sediile Asociației Dacia, Ion Botoș, reprezentantul românilor din dreapta Tisei, Transcarpatia, ne-a primit cu mare drag fiind foarte ospitalier asemenea tuturor românilor din acea parte a Ucrainei. Lucrul ce m-a mirat extrem de mult la acel moment a fost faptul că s-a oferit să ne cheme la masă, unde am observat bucate tradiționale românești, ceea ce mi-a umplut sufletul de o deosebită bucurie.

În urma unei convorbiri mi-a povestit nenumărate lucruri despre viața actuală a comunității românești de acolo, care actualmente nu este într-o situație foarte fericită. În perioada ocupației sovietice, toate naționalitățile au fost recunoscute drept parte a statului, în majoritatea actelor personale scriind de etnie: Română. Însă, după formarea statului ucrainean, din păcate, majoritatea oamenilor nu și-au mai putut redobândi ulterior acest titlu, rămânând în acte ca Ucrainieni, ca de exemplu la unele familii din Poroshkovo și nu numai.

Ce-i doare cel mai rău pe românii din Ucraina

De asemenea, comunitatea românească de astăzi se confruntă cu o mai mare dificultate, deoarece majoritatea acestora nu vor să fie recunoscuți ca descendenți români, prin strămoși, pentru a-și dobândi cetățenia statului român, cu toate că acea parte a Ucrainei în trecut a aparținut Regatului României Mari. „După legea actuală a educației, ce afectează efectiv toate naționalitățile din Ucraina, inclusiv comunitatea românească, România trebuie să ducă o politică centralizată pentru a-și apăra drepturile și cetățenii ei”, conform spuselor domnului Ion Botoș.

În localitatea Apșa de Jos se află și Muzeul de Istorie și Etnografie al Românilor din Transcarpatia, instituție privată, aflată în incinta curții unde locuiește domnul Ion Botoș. Intrând aici, prima impresie a fost de parcă ai intra într-un peisaj plin de istorie, cu numeroase piese vechi, specifice românești, dar mai ales din regiunea Maramureș, precum: porturi tradiționale românești, documente românești sau maghiare vechi, piese pentru diferitele munci ale țăranilor de mai demult (război de țesut, fier de călcat, coasă etc.), ceramice, păpuși și multe alte obiecte ce merită văzute.

Românii din Ucraina joacă un rol extrem de important atât în viața culturală și socială a României, cât și a Ucrainei, fiind o comunitate primitoare, cu oameni ospitalieri, plini de viață, muncitori, iubitori de propria lor apartenență și mândri că sunt români.

Relatare din Ucraina de: **Andrei-Sebastian Csiplo**

S-a mai stins o stea: Stela Popescu

S-a stins din viață actrița *Stela Popescu*. Actrița îndrăgită a fost găsită moartă, joi după-amiază, 23 noiembrie, în casa ei din București. După un apel din partea unei rude la 112, pentru că actrița nu mai răspundea la ușă, la fața locului s-au deplasat două autospeciale SMURD care au constatat decesul ei.

Peste mai puțin de o lună, pe 21 decembrie, Stela Popescu ar fi împlinit 82 de ani.

Doamna Teatrului de Revistă, cum a fost supranumită, Stela Popescu a reușit să se mențină în topul celor mai iubiți actori ai scenei românești timp de mai bine de jumătate de veac. S-a născut într-o familie de învățători modești, iar prima amintire pe care o are bine întipărită în memorie este invadarea Basarabiei de către armata rusă.

În 1958, debutează în cinematografie în pelicula „Alo? Ați greșit numărul”. A jucat în peste 25 de filme precum „Nea Mărin miliardar” (1979), „Pe malul stîng al Dunării albastre” (1983), „În fiecare zi mi-e dor de tine” (1988), iar după anii 90 a rămas una dintre cele mai apreciate actrițe, având și o carieră în televiziune.

Când a împlinit 80 de ani, Administrația Prezidențială a decorat-o „în semn de înaltă apreciere pentru remarcabilele interpretări artistice susținute pe cele mai importante scene din țară, pentru dragostea și talentul de care a dat dovadă în promovarea artei teatrale, prin care a încântat numeroase generații de spectatori”.

Stela Popescu s-a născut la 21 decembrie 1935, la Orhei, în Basarabia, într-o familie de învățători.

În 1940, după invadarea Basarabiei de către armata rusă, tatăl său a fost deportat în Siberia, ea refugiindu-se, împreună cu mama sa, în România, la Brașov.

În 1953, Stela Popescu a susținut examenul de admitere la facultate și a fost repartizată la Facultatea de Limba Rusă „Maxim Gorki”, la care a renunțat după un an și jumătate, când a intrat în echipa Teatrului Ministerului de Interne. În 1956 a fost admisă la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică, iar în paralel a continuat să susțină spectacole de teatru, potrivit site-ului www.teatrultanase.ro.

La sfârșitul facultății, în 1960, a debutat la Studioul „Casandra”, în spectacolul de diplomă „Nu-i întotdeauna praznic”, de A.N. Ostrovschi, în regia lui Cornel Todea. A fost repartizată la Teatrul din Brașov, unde a ajuns să susțină 400 de spectacole pe an. Din 1963 până în 1969 a jucat la Teatrul de Revistă „Constantin Tănase”. În 1969, artista a părăsit Revista și s-a angajat la Teatrul de Comedie, ceea ce nu a împiedicat-o să continue colaborarea cu Radiodifuziunea Română (pe atunci Radioteleviziunea) din 1963 până în prezent.

Stela Popescu a prezentat, alături de actorul Iurie Darie, prima ediție a Festivalului Cerbul de Aur de la Brașov, în 1968. Numeroase roluri memorabile atât pe scenele teatrelor, cât și în filme și la TV i-au transformat numele într-unul dintre cele mai cunoscute și apreciate din showbizul românesc.

Președintele României i-a conferit artistei Stela Popescu, la 7 februarie 2004, Ordinul Meritul Cultural în grad de Comandor, Categoria D – „Arta Spectacolului”. În 2002 a obținut, alături de Alexandru Arșinel, premiul special pentru teatru de revistă al UNITER. Actrița a primit Premiul de Excelență, oferit de Uniunea Criticilor Muzicali și Forumul Muzical Român – revista Melos, în cadrul festivității de decernare a Premiilor criticii muzicale pe 2006.

În 2013, Stela Popescu a primit decorația Ordinul Nihil Sine Deo.

STELA POPESCU

21 DECEMBRIE 1935 - 23 NOIEMBRIE 2017

LOCUL NAȘTERII: BĂLȚI, ROMÂNIA
OCUPAȚIA: ACTRIȚĂ

81

de ani avea Stela Popescu

A jucat în peste 25 de filme precum *Nea Mărin miliardar* (1979), „Pe malul stîng al Dunării albastre” (1983), „În fiecare zi mi-e dor de tine” (1988), etc.

1953

susține examenul de admitere la facultate și este repartizată la Facultatea de Limba Rusă „Maxim Gorki”, la care renunță după un an și jumătate când intră în echipa Teatrului Ministerului de Interne

1956

este admisă la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică, iar în paralel continuă să susțină spectacole de teatru

Din 1963 până în 1969 joacă la Teatrul de Revistă „Constantin Tănase”.

1969

părăsește Revista și se angajează la Teatrul de Comedie, ceea ce nu o împiedică să continue colaborarea cu Radiodifuziunea Română (pe atunci Radioteleviziunea) din 1963 până în 2017

M-am simțit mereu iubită în țara mea!

STELA POPESCU

2013

fostul rege Mihai I al României i-a conferit (prin fiica sa, principesa Margareta), Decorația Regală „Nihil Sine Deo”

2015

președintele României, Klaus Werner Iohannis a decorat-o cu Ordinul național „Steaua României” în grad de cavalier, pentru dragostea și talentul de care a dat dovadă în promovarea artei teatrale

În afară de boală și de moarte, nimic nu mă mai poate întrista

STELA POPESCU

Europa fm
Pe aceeași frecvență cu tine

WWW.EUROPAFM.RO

Glume

Un ardelean, întors recent dintr-o excursie la Londra, îi povestește prietenului lui:

– Am cunoscut o englezoaică și, cu toate că nu știu engleza și nici ea româna, ne-am înțeles de minune. I-am desenat o farfurie cu mâncare și direct m-a luat la un restaurant. I-am desenat un pahar și ea m-a luat la un bar, și tot așa până spre dimineață, când ea mi-a desenat un pat. De unde naiba a știut ea că sunt tâmplar?

Două bunicuțe povestesc.

– Măine se însoară nepotul meu!
– Felicitări! Și de unde este mi-reasa?

– De pe Facebook... Dar nu mă întreba pe ce continent este țara asta.

Două prietene.

– Ce lanț de aur cu verigi superbe! De unde îl ai?

– L-am făcut din inelele de logodnă primite.

Ședință de excludere a tovarășului Bulă din partid. Ia cuvântul tovarășul prim-secretar și spune:

– Tovarășul Bulă este un leneș, nu muncește, este recalcitrant, se ceartă cu toți colegii, își terorizează familia, își terorizează vecinii, bea, fură, deci propun excluderea din partid a tovarășului Bulă.

– Tovarășul Bulă, dacă aveți ceva de spus, luați vă rog cuvântul.

Se ridică tovarășul Bulă și spune:

– Tovarășe prim-secretar, citiți vă rog caracterizarea mea la primirea în partid.

– Sigur, i se îndeplinește dorința. Tovarășul Bulă este un bun meseriaș, foarte harnic, foarte bun coleg de muncă, exemplu de comportament în familie, în comunitate, cinstit, corect, vertical etc.

După terminarea caracterizării, spune Bulă:

– Ei, vedeți, tovarăși, ce a făcut partidul din mine?

Service auto. Vine un tip cu un Trabant:

– Vreau și eu niște îmbunătățiri: să aibă 200 CP, să prindă 300 pe oră, tapiserie din piele de crocodil, bordul din lemn de tec, televizor, calculator, bar, GPS.

– Sigur că da, nicio problemă!

– Cât mă costă și când e gata?

– Păi cam 15 lei, peste două ore.

– Dom'le, faci mișto de mine!?

– Păi cine a-nceput?

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Concert

Holograf la Oradea

Formația Holograf va concerta pe 4 decembrie, de la ora 20, la Casa de Cultură a Sindicatelor Oradea. „Va fi un concert de zile mari, artiștii au inclus în program toate hit-urile trupei și multe noutăți muzicale”, promit realizatorii show-ului.

Printre piesele incluse în programul concertului de la Oradea se află „Ți-am dat un inel”, „Să nu-mi iei niciodată dragostea”, „Banii vorbesc”, „Cât de departe” și „Deschide-mi inima”. Aceasta din urmă este descrisă de *Iulian Vrabete*, compozitorul piesei, drept „o pledoarie pentru regăsirea sentimentelor, pentru redescoperirea dragostei”.

Prețurile stabilite pentru show-ul Holograf de la Oradea nu sunt deloc mici. Un bilet costă 120 de lei sau 150 de lei în funcție de locul în sală. Doritorii le pot cumpăra online de pe startickets.ro și bilete.ro, precum și de la agenția Casei de Cultură a Sindicatelor.

Înființată în 1978, formația Holograf a debutat discografic în același an, pe un album colectiv înregistrat de Electrecord, LP-ul „Formații de muzică pop”, cu piesa „Lungul drum al zilei către noapte”.

Primul disc al trupei a fost lansat în 1983, tot de Electrecord, cu titlul Holograf 1. În 2012, Holograf a lansat Love Affair (CD, MediaPro Music), iar în 2015 Life Line (CD/LP, MediaPro Music & Universal Music România), acesta fiind cel de-al 18-lea album al formației.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

27 NOIEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

28 NOIEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date 17.15: Programe culturale pe zona de vest a României/Agneta Nica 17.25: EU aleg România – 100 de personalități 16.30: Storymania – Radio România Cultural 17.55: Încheiere

29 NOIEMBRIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 17.00: Știri 17.20: Clubul sporturilor 17.55: Încheiere

30 NOIEMBRIE (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

1 DECEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – 100 de povești de aur ale sportului românesc 17.30: Izvoarașul – revistă de etnografie și folclor (Gabriela Rusu Păsărin, Radio Oltenia) 17.55: Încheiere

2 DECEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.15: File de calendar 16.30: De dor și drag/emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă/Radio Timișoara 17.15: Program de muzică ușoară – Trupa 3rei Sud Est 17.55: Încheiere

3 DECEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicui din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6721, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

PANTOMIM, -Ă, panto-
*mimi, -e, s. f., s. m. 1. S. f. Explicare a ideilor și a sentimentelor prin gesturi, mimă, dans; p. ext. ansamblu de gesturi, de mișcări prin care se exprimă anumite idei și sentimente. 2. S. f. Gen de reprezentație teatrală în care actorii exprimă diverse acțiuni dramatice (numai) prin gesturi sau mimă; scenariul unei astfel de reprezentații. 3. S. m. (Rar) Actor de pantomimă (2); mim. – Din fr. **pantomime**, germ. **Pantomime**, it. **pantomimo**.*

Casă de vânzare
la Julia (Vareu)

Casă de vânzare confortabilă, primitoare, călduroasă, într-o zonă liniștită a orașului Julia (cartierul Vareu), în apropierea imediată a castelului. Clădirea are 100 m² și este construită din piatră, cu clădire anexă locuibilă cu confort. Adresa: Gyula, str. Darvas J., nr. 21. Pentru amănunte puteți suna (în limba maghiară) sau vă puteți interesa (în română) la numărul redacției noastre. Informații la telefon:

06-30/5878444

ecranul
nostru

miercuri, 06 decembrie, Duna TV, ora 7.20
miercuri, 06 decembrie, Duna World, ora 15.45

În „Ecranul Nostru” din ziua de 6 decembrie, Ziua Sfântului Nicolae, vă vom relata despre praznicul hramului Bisericii Ortodoxe Române de la Micherechi. În partea a doua a emisiunii vă vom informa despre o expoziție comună a trei artiști plastici români din două țări, dedicată memoriei fostului director al Teatrului Cetății din Julia, Gedeon József, iar la final emisiunea vă rezervă și o mică surpriză de Sfântul Nicolae.

Realizator: Ștefan Crâsta

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Julia, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Tiberiu Iuhas

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Julia, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Coordonator: Eunicia Trif

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: rki.szeged@invitel.hu

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Julia, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: postmaster@mroodok.t-online.hu

99 de ani de la Marea Unire a tuturor românilor

Ei au fost delegații românilor
din Ungaria de azi...

Exact acum 99 de ani, la 1 Decembrie 1918, s-a ținut Marea Adunare Națională de la Alba Iulia. Adunarea s-a ținut într-o atmosferă de sărbătoare. Au venit aici 1.228 de delegați oficiali, din toate cele 130 de cercuri electorale și din toate cele 27 de comitate românești, episcopi, oameni de cultură, care au proclamat, la unison, „deplina libertate națională”, „votul obștesc, direct și egal”, „libertatea presei” dar și reforme în mai multe domenii ale vieții.

Pe lângă oficialități, la Alba Iulia au venit, români de peste tot, de peste Carpați, cu trenul, cu căruțele, călare, pe jos, îmbrăcați în haine de sărbătoare, cu steaguri tricolore, cu table indicatoare a comunelor ori a ținuturilor de unde proveneau, în cântări și plini de bucurie, spun cronicarii acelor vremuri. Peste o sută de mii de oameni s-au adunat în această zi spre a fi de față la actul cel mai mare al istoriei românilor.

Marea Unire a tuturor românilor a fost împlinită în miezul zilei de 1 decembrie 1918, când cele 1.228 de semnături s-au așternut pe Rezoluția Adunării Naționale de la Alba Iulia.

Pentru a cunoaște aceste 1.228 de nume, azi nu mai trebuie să mergem să cercetăm arhive sau biblioteci. Dacă reușim să ajungem la Alba Iulia, în Muzeul Național al Unirii, nu mai trebuie să răsfoim ore întregi documente pentru a afla numele delegaților din comunele și localitățile noastre, ale românilor din Ungaria, deoarece toate aceste nume ale delegaților și alte date despre ei, ne stau la dispoziție pe internet (aici: ro.wikipedia.org, la capitolul: *Lista delegaților la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia*).

Lista cuprinde delegații la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, din 1 Decembrie 1918, care au decretat unirea Transilvaniei cu România. Conform regulamentului privind alegerea delegaților, decretarea unirii Transilvaniei cu România trebuia făcută de reprezentanții tuturor categoriilor sociale, fiind invitați să participe reprezentanții clerului celor două confesiuni românești, câte doi aleși din partea fiecărei societăți culturale, reuniuni de învățători, reuniuni de meseriași și reuniuni de femei, câte doi reprezentanți ai tinerimii universitare din fiecare instituție de învățământ superior, câte un reprezentant al colegiului profesoral al fiecărui institut teologic, gimnaziu, liceu, institut pedagogic și școală civilă, câte un ofițer și un soldat din fiecare secțiune județeană a gărzilor naționale. Fiecare cerc electoral (circumscripție electorală) trimitea câte cinci delegați aleși.

Astfel, din circumscripția Chitighaz au participat: preotul ortodox **Ioan Iosif Ardelean**, învățătorul **Valeriu Magher**, economiștii **Petru Sântău** și **Vasile Gros**. Delegații de la Jula au fost: avocatul **Mihail Mărcuș**, proprietarii **Teodor Suciu**, **Teodor Silaghi**, **Moise Gomboș** și **Petru Chereșlădan**, acesta din urmă fiind funcționar la primăria din Arad. Din zona Bihorului au participat: economistul **Teodor Pățaș** din Micherechi, economistul **George Mureșan** din Bedeu, preotul **Teodor Pățaș** din Peterd, economistul **Ioan Bodor** și proprietarul **Victor Domocuș** din Veherd. Din cercul Bătania a participat la adunarea de la Alba Iulia proprietarul **Mihai Nicoară** din Bătania.

Românii din Budapesta au fost reprezentați la Alba Iulia de către **Alexandru Vaida-Voevod**, om politic, medic, publicist, unul dintre liderii marcanți ai Partidului Național Român din Transilvania, un mare susținător al drepturilor românilor transilvăneni. Societatea „Petru Maier” a universitarilor români din Budapesta a fost reprezentată de către studentul la medicină **George Popoviciu** și de către **Dumitru Antal**.

Veșnică să fie amintirea lor!

Numai cunoscându-ne trecutul ne vom înțelege prezentul și ne vom putea plănuși viitorul! **E.Ș.**

Prezidentul deschide votarea, care decurgând în ordine pe baza scrutinului făcut de biroul adunării se constată că ~~majoritatea~~ unanimitatea voturilor au întrunit dnii

Mihail Mărcuș din Jula
Teodor Silaghi „Jula”
Teodor Suciu „Jula”
Moise Gomboș „Jula”
Petru Chereșlădan „Jula”

**FOAIA
românească**

1 decembrie
2017

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu. Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2017: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).